

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 1.40

Pol leta „ 20

Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi v „*Spomenicah*“ se plačuje za navadno tistopono vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Slovani na steno?

Teško se dobi politično načelo, ki bi bilo tako jalovo in tako brez dobrega sadu, kakor je liberalizem naših ustavovercev. Peščico dobrih mislij, katere so imeli, so že davno razprodali in pomešali jih z načeli, ki kažejo svojo pogubonosno moč v vseh ozirih javnega življenja. Ustavoverci so mnogo razdrli, zidali so pa prav malo, kar bi bilo dobro, a veliko, kar ljudstva močno teži. Edina misel, katera ustavoverce še veže, je misel po ministerskih stolih; vse drugo jim je igrača, nevredna resnega premisleka. Še toliko stvarivne moči si niso ohranili, da bi izmislili novo obliko, pod katero bi prišli do vlade: negacija (zanikanje) jim je vse orožje, katero imajo.

V tej revščini zahtevajo, naj bi jim prišla vlada na pomoč in naj bi jih posedla na stole, katerih si niso znali obdržati, ko so sedeli na njih, ker niso poznali načel, po katerih naj se narodi vladajo. Zdaj nekako zahtevajo, naj začne vlada boj proti Slovanom, naj jih pritiska na zid bolj nego se je kedaj godilo. Povod svojemu zahtevanju našli so v tem, da se je nemški cesar sprijaznil z ruskim carom. Ker živita zdaj Avstrija in Nemčija v prijaznosti z Rusijo, zato naj se avstrijski Slovani pritiskajo na steno, kakor so svetlovali ustavoverni veljaki od nekdaj.

Ustavoverni možje se ne sramujejo takih nasvetov. Ker so sami brez moči, da bi se povzdignili do veljave, naj bi vlada za nje delala razpor med avstrijskimi narodi. Tako bi bilo mogoče, da bi prišli na državno krmilo možje, ki so že pokazali, kaj so.

Tem vročerkvim ustavovercem naj bi pomagala vlada zatirati Slovane. Neverjetno je, da si upajo ustavoverni listi kaj takega zagovarjati; drugod bi se jim posvetilo, da bi si stalno zapomnili. Pruski list „Neue Preussische Zeitung“ moral je naše ustavoverce podučiti, da sedanja vlada nima takega namena, ampak da hoče izvrševati program miru in sprave, ki si ga je stavila. Sramotno mora biti za naše napihne ustavake, da jih mora pruski list podučevati o nalogi avstrijske vlade in o tem, kar je Avstriji v sedanjih razmerah potrebno. Ustavaški listi so že sanjali o ministerstvu Widmannovem in celo Pretisovem, od katerih pričakujejo rešenje po zgore označeni poti. Stranka, ki si ne more pridobiti veljave drugače nego z zatiranjem nasprotnikov, ni vredna, da se šteje med politične stranke. Načela in dejanja po teh načelih morajo stranki pridobiti moč. Ako je politična stranka siljena iskati pomoči za svoj obstanek v zatiranju nasprotnih sil, ni več liberalna stranka, ampak stranka nasilstva, vredna da se stavi v eno vrsto s trinogi

nekdanjih časov. Po nazorih našega stoletja se morajo bojevati politična načela z orožjem, ki njim prija, a ne z brutalno silo, ki je očitno znamenje, da stranka ne dela za pravične nazore ali pa da ne pozna poštenosti, ki mora veljati tudi v politiki.

Za zdaj torej vemo, ako pruski list resnico govori, da vlada ne namerava Slovanov na steno pritiskati. Radi bi pa vedeli, kako nam je imenovati sedanje stanje Slovanov na Primorskem, na Koroškem in na Štajerskem, katero je v mnogih ozirih različno od onega pred 20 leti, ko Slovani v resnici se niso pritiskali na steno. Ako bi šlo po naši želji, bi se Slovani ni po imenu ni v dejanju ne smeli pritiskati na steno, da bi Avstrija vedno močna ostala.

Štajerski Slovenci.

V 12. in 13. številki „Soča“ smo pričeli govor državnega poslanca dr. Viteziča, ki opisuje prežalostne razmere istrskih Slovanov. Neverjetno je, kar je poslanec govoril; ako bi bil hotel kak slovenski list popisati one razmere tako, kakor je storil poslanec, težko bi bil ušel zasegi. Ali z ono žalostno podobo, katero nam je Vitezič narisal, nismo pri konci onih nezdol, katere zadevajo slovenski narod pod sedanjo ustavo. Blizu enako žalostni so narodnostni odnosaši Slovencev na Štajerskem. O teh je govoril v državnem zboru poslanec dr. Vošnjak, katerega besede gledé uradovanja političnih gosposk se tako le glasijo:

„Visoka zbornica! Dovolim si nekoliko opomb o deželni upravi v Štajerski in sicer vsled spomenice, ki se je pred nekoliko dnevi po „Slovenskem društvu“ v Mariboru predložila visoki vladi. Ta spomenica tiče se treh točk, v njej stavijo se tri prošnje, prva zadeva jezikovno znanje uradnikov na Spodnjem Štajerskem. Če vzamemo statistično priročnik kujigo Štajerske v roko, nahajamo na Dolenjem Štajerskem združena blizu 400.000 slovenskih prebivalcev, poleg katerih je po mestih upisanih 40.000 Nemcev.“

„Ako pa pregledamo jezikovno znanje uradnikov, nahajamo žalibože, da večina političnih uradnikov ni zmožna slovensčine, jezika prebivalstva.“

„V spomenici, ki se je predložila vzvišenemu gospodu ministru notranjih zadev, se izrečno navaja, da je v raznih okrajnih glavarstvih nastavljenih 42 političnih uradnikov, izmed katerih je samo šestorica

zmožna slovensčine v govoru in v pisavi, 17 jih pa ima le toliko zmožnosti, da se morejo za silo porazumeti s strankami; 19 uradnikov slovenskega jezika prav nič ne zna, akoravno — kakor rečeno — imajo večinoma s slovenskimi strankami posla. Če si ogledamo posamična okrajna glavarstva, vidimo, da pri okrajnem glavarstvu Mariborskem, kjer je 75.000 Slovencev in 9000 Nemcev — mesto Maribor ne računano — med 15 uradniki niti eden ni zmožen slovensčine v govoru in pisavi, 4 govore za silo slovensko, ostali (11) pa niti besedice slovenski ne znajo. Pri okrajnem glavarstvu v Celji je malo boljše, tudi mora biti, ker izmed 123.000 duš pripada jih 120.000 slovenske narodnosti.“

„Ondukaj je pač izmed 10 uradnikov četvorica slovensčine v govoru in pisavi zmožna, dva znata slovenski govoriti, 4 pa prav nič slovenski ne znajo. Jednake razmere so pri drugih okrajnih glavarstvih po deželi. Vidimo tedaj, da, akoravno je 92 odstotkov spodnještajerskega prebivalstva slovenske narodnosti, vendar prevagajoča večina uradnikov ne zna jezika prebivalstva. Slovensko društvo smatralo je za svojo dolžnost, te odnosaše objaviti visoki vladi, in če se od kake strani omenja, da se je s tem nameravala denuncijacija (ovadba) proti uradnikom, je to jako čudno. Če se tu o uradnikih govori, da nimajo potrebnega jezikovnega znanja, to ni nikaka ovadba, saj lahko službujejo v drugih krajih dežele in večina uradnikov bo, kakor mislim, vesela, če se jim nakaže službovanje v taci krajih, kjer znanje drugega jezika ni potrebno, kajti ti uradniki čutijo sami svoje neugodno stanje, kadar se odposiljejo na komisijo, kjer imajo opraviti samo s slovenskimi strankami in niti zapisnika sestaviti ne mogó. Blizu Maribora n. pr. — ta slučaj je tudi v spomenici omenjen — dogodilo se je, da je bil određen komisar v zadevi vode, da sta obe stranki bila Slovenca, ki nista znala niti besedice nemški, in da komisar s strankama ni mogel napraviti zapisnika, ker ni razumel, kaj sti stranki povedali. Jedno stranko zastopal je notar in komisar obrnil se je nanj, naj bi tudi za drugo, tedaj nasprotno stranko, narekoval zapisnik, kar pa notar sevda ni hotel, ker jezikovnej nezmožnosti uradnikovej na ljubo ni hotel zastopati nasprotno stranke.“

„A nasledki jezikovnega neznanja so včasih veliko žalostnejši, da tragični, in tu se moram ozreti na zares žalosten slučaj, ki se je lansko leto v Brežičkem okraju dogodil. Kakor znano, dokazala se je pred tremi leti v tem okraju trtna uš. Vsled tega uvele so se vse po postavi zapovedane naredbe, tudi

LISTEK.

Velika beseda 30. marca.

V Gorici, 2. aprila 1884.

V zadnji številki svojega lista naznanili smo gospodom čitateljem, da goriška čitalnica priredi 30. marca veliko besedo, ter smo vabili vse društvenike, domorodce in častite goste, katerim dojde vabilo, naj bi se udeležili v obilnem številu te produkcije čitalniških pevcev in igralcev, ki so se vestno pripravljali, da bi svojo nalogo častno rešili.

Pri besedi so se naše nade popolnoma izpolnile; slavno občinstvo je pokazalo svoje zaupanje do čitalničnih priprav z mnogoštevilno udeležitvijo domačih in zunanjih udov ter vabljenih gostov, posebno iz goriške okolice. Po svojih poslušalcih bila je čitalnica tisti večer nekako središče in zbirališče goriških Slovencev, kjer so si meščani in deželani bratovsko roko podajali. Vsa bližnja okolica goriška bila je pri besedi zastopana po svojih najboljših možeh: županih, posestnikih, poslancih, duhovnikih, učiteljih in drugih veljaki. Mestno odlično občinstvo raznovrstnih stanov bilo je navzoče kot priča slovenske zavednosti, slovenskega uma in dele.

Omenili smo že zadnjič, da je imela goriška čitalnica za letošnji post drugačen program, ali prej neznan ovire, namreč bolezen, bi bile kmalu vse podrlle. Hvala Bogu, da je bila ta zapreka odstranjena ali mnogo zmanjšana; tedaj so začeli pevci pod svojim neutrudljivim pevovodjo in igralci s svojim vrlim režiserjem (pripravljavcem) delovati s podvojenjo močjo. Posamezne točke so se natančno naučili in število toček bilo je nazadnje skoro preveliko.

Pri srednji izvršitvi obširnega programa se poslušalci naveličajo in želijo, da bi prišel kmalu konec. Drugače je bilo pri tej čitalnični besedi. Marsikdo je sicer želel, da bi ne bilo toliko blaga na enkrat, pa ne kakor bi mu bilo preveč dela ali neprijeten trud, poslušati do konca, ampak ker si je mislil: škoda, da moram zaužiti na enkrat, kar bi mi zadostovalo za dvakrat. Ali tako izvršitev posameznih točk, kakoršna je bila ona, o kateri govorimo, poslušalci vsakdo rad in z veseljem do zadnje pičice.

Predolg bi bil, ako bi hotel točko za točko natančno preresetovati; zato naj zadostujejo o izvršitvi le kratke črtice. „Pesem lovčeva“ po Nedvedovem napevu, katero je pel možki zbor krepko in precizno, bila je kot vvodna pesem na svojem mestu in je naredila na poslušalce jako prijeten vtis. Splošna pohvala bila je temu priča. — „Šolski nadzornik“, vesela igra v enem dejanju, se je izvršeno igrala. Ni se

čuditi, kajti bila je v rokah močnem, ki smejo nastopiti, če je treba, tudi pred cesarjem. Šolski nadzornik je svojo nalogo prav dobro izvršil; selski učitelj bil je tak, kakoršnega je hotel imeti pisatelj. Njegova žena in hči sti mu delali vso čast. Hčer je imela več prilike za svojo umetnost nego mati, a izvršni bili sti obe. S takimi močmi sme se goriška čitalnica ponašati. Stanko bo prav dobra moč; v tej igri bil je prvič na deskah in je režiserja jako razveselil. Pisarjeva naloga bila je v rokah režiserjevih; s tem je vse rečeno. Po končani igri morali so igralci zopet na oder, ker občinstvo ni hotelo nehati s ploskanjem. Pokazali so se z Jelico v sredi, ki je žela pohvalo od vseh strani.

„Kitico jugoslovanskih pesem“ iz Kuhačeve zbirke pel je ženski zbor, a na glasoviru spremljal jo je gospod pevovodja. Občudovati moramo pridnost in vztrajnost gosposkičin pevkinj, ki so se naučile v primeroma kratkem času dolgo kitico ali dolg venec lepih jugoslovanskih pesem, ki že same po sebi segajo do srca; pa tudi natančnost in prešinjnost, s katero so popevale v občjo zadovoljnost in pohvalo duševne plovce naših dedov in naših južnih bratov. Tak zbor navdušenih in izurjenih pevkinj, kakoršen ima čitalnica, je živ venec narodnih pesem in čast vsakega narodnega društva. Naj jim bo za to javna hvala v imenu hvaležnega občinstva, ki po dovršenem vencu

vinogradi so se pustošili. Na podlagi postave storjene naredbe bile so ničeve, ker se je kakor znano trtna uš kljubu vsem tem naredbam dno dalje razprostirala. A k sreči menda trtna uš ondi ni napravila toliko škode, kakor n. pr. na Francoskem, ker vinogradi še vedno dobro rodé, le da jih treba nekoliko bolje oskrbovati in gnojiti. Navzlic triletnemu obstanku trtne uši, kazali so vinogradi lansko leto jako dobro branje. Trte bile so bogate z grozdem obložene. Kljub temu se je trtnoušnej komisiji potrebno zdelo, začeti z izruvanjem posamičnih trsov in celih vinogradov prav ob takem času, ko se je že najlepše grozdje kazalo. Valed tega bilo je prebivalstvo, kakor lahko umljivo, razburjeno in zgodilo se je, da se je v 13. dan julija več stotin kmetov pred vinogradi nabralo, ko so čuli, da pride komisija preiskavat njih vinograde in morda tudi uničevati trte. Komisar vzel je žandarje in se podal k onim vinogradom; a ko je ta komisar, ki niti besedice slovenki ne zna, videl, da je več sto ljudij zbranih in se nekako pretilno držé, šel je proč in pustil žandarje s toliko množino kmetov same, ne da bi bil kmete opozoril na nepostavno postopanje, ne da bi jih bil nagovoril, naj gredó narazen.

Kmetje so se začeli pripraviti z žandarji, in pri tem je baje proti žandarjem priletel kamen, ne da bi koga ranil. Žandarski vodja dal je povelje streljati, pri čemer je bil jeden kmet ubit, trije ali štirje težko ranjeni, drugi so se pa razkropili na vse strani, ker itak niso imeli namena napasti oblasti. Namestništvo v Gradci je to smatralo takoj za punt, poslalo je tja vojake in mnogo kmetov bilo je uklenenih in k okrožnemu sodišču v Celje odpeljanih, kjer so jih več mesecev držali v preiskovalnem zaporu in še le prošnja za milost pri cesarji je dosegla, da so jih izpustili iz preiskovalnega zapora. In te nesreče ni bil nikdo drugi kriv, nego politična oblast, ki je poslala tja komisarja, ki se ni mogel razgovarjati z ljudmi in jim razložiti, kakega protipostavnega dejanja bi se zakrivil. Daljna posledica je bila, da se je proti tem nesrečnežem začela kriminalna preiskava. Namesto, da bi jih postavili pred porotno sodišče, kar se je sploh želelo, kajti potem bi bili oproščeni, je okrožno sodišče spoznalo, da se proti njim more postopati samo po §. 81 in pri obravnavi 19. decembra bili so kmetje obsojeni in sicer jeden na jedno leto, jeden na devet, trije na osem, pet na sedem, in dva na šest mesecev težke ječe. Razen tega bila je cela vrsta kmetov, kakih 30, obsojenih na manjše kazni. S tem je cela občina uničena. Jaz mislim, da vladi ne more biti prijetno, da se pridelavajoči del prebivalstva vsled napak političnih oblastij na tak način podkoplje, da še ne more plačati davkov.

Vsled teh dogodkov interpelovali so slovenski poslanci v štirskem deželnem zboru namestnika in ga vprašali mej drugim, ali je vlada pripravljena, v bodoče zato skrbeti, da se v slovenskih delih dežele nastavlja samo uradniki, ki so tudi zmožni tega jezika. Cesarski namestnik je v odgovoru opomnil, da nima takih uradnikov, ker se pre malo slovenskih pravnikov oglašja za državno službo. K temu se mora opomniti, da bi se že oglašali morda slovenski pravniki, ko ne bi vedeli, kako se ravna pri namestništvu s slovenskimi pravniki, da morajo jedno ali dve leti služiti brez adjuta (podpore), kar je pa pri krogih, iz katerih prihajajo taki pravniki jako težavno. Zato tudi prosil slovensko društvo v spomenici, naj namestnik od adjutov (podpor), ki so odločeni za pravnike, namreč od 7500 glđ., odloči pet podpor za slovenske pravni-

ni jenjalo z rokami pritrjevati, dokler niso vrle pev-kioje ponovile nekaterih pesem.

„Knezov sin“ pokazal je goriški čitalnici novo moč, ki ni le spretna pevkinja, ampak, kakor se je pokazalo pri tej priliki, tudi izvrstna deklamovalka. Priprosto, neprisiljeno pa po vsem prikladno in samosvesto kretanje, polno ženske milobe in vendar tudi neke posebne resnosti, naredilo je na občinstvo jako prijeten vtis. Besede so tekle brez ovire, brez najmanjše težave pa tako, da ni jezik meril časa, ampak notranji občutek. Gospodična deklamovalka je jemala v se popolnoma in naravno občutke pripovedovalca ali onih oseb, katerih govor je ponavljala. Človek je bil mislil, da sliši govoriti plakajočo kneginjo pe zgubljenem sinu, žalujočega kneza ali na grobu moleče duhovne. Ti živo v srce vtisnjeni občutki bili so deklamovalki merilo v izgovarjanji, naglašanjji, hitrosti, prenehanji, v vseh znamenjih, s katerimi je izražala notranji čut. Beseda jej je tekla gladko, prijetno; izgovarjanje pravilno in dopadljivo. Po končani deklamaciji morala je gospodična zopet na oder, ker ploskanja ni bilo konec. Čestitamo gospodični deklamovalki za lepe darove in čitalnici za spretno novo moč.

Vilharjevo skladbo „Ustaj rode“ opisali smo že pri drugi priliki. Reči moramo, da, ako nam je krasna skladba za mešani zbor takrat dopadla, nas je zdaj, ko je bila ponovljena, še bolj razveselila. V tem se spozna, da ima pesem pravo umetniško vrednost,

ke, tedaj svoto 2500 glđ. ali 500 glđ. za vsakega posamičnega, in izraža upanje, da potem ne bode manjkalo uradnikov, slovensčine zmožnih.“

Dopisi.

V Gorici, 21. marca. — Današnjega dne je pri Slovincih splošna navada, spodtikati se pri vsakem dopisu, ki pride iz njih kraja. Namesto da bi vsakdo premislil in pretehtal, kaj je v tem ali onem sestavku resničnega, ter se samega popraševal, li se je tudi on v tej ali oni stvari pregrešil, vsled česar bi skrbel po lastni zmožnosti napako odstraniti, — se večina navadno jezi, sika po dopisniku ter ga ovaja našemu nasprotniku, ako vé, da ima ta moč in priložnost, moralčno uničiti takega dopisnika. Kratkovidnost in preširnost naših domačinov pospešuje delovanje naših nasprotnikov v pokončevanju onih močij, ki delujejo narodu in državi v korist.

Dasi nekateri menijo, da Slovenci napredujemo, vidi se vendar na drugi strani, da ta napredek je neznoten. Naša naloga je namreč dvojna: doteči, kar smo zamudili, ter priskrbeti si trdno podlago proti vsakemu napadu, ki nam preti. O teh zadevah hočem le nekaj pregovoriti, ker nudobno razpravljanje bi koristilo le našim nasprotnikom, ki že tako poznajo naše napake in jih znajo porabiti o svojem času. To je gotovo, da če kateremu domačemu človeku stopiš na prste, te pojde tožit k nasprotniku, ki ti more skodovati. Prvi paragraf mirne domače politike bi bil ta: hvali vsakega domačina, odobruj njegova načela, priporočaj ga v občinski zastop ter ne gledaj, kako si je pridobil premoženje ali cast.

V Gorici smo Slovenci gledé javnega življenja zaostali. Sloveščina je popolno izključena iz javnih zavodov; le tam, kjer nikakor ne morejo biti brez nje, je še ostala. Če pride dete v šolo, je domači jezik le sredstvo, da se privadi tujsčini, na katere podlagi mu je še le dana priložnost, da se izobražuje. Posebno ženskemu spolu ni bila do sedaj dana prilika, da bi se seznanil z notranjo močjo našega milega jezika. In prav žena ima najlepšo priložnost, vdihniti svojemu detetu liubezen do svoje krvi. To vé prav dobro naš nasprotnik. Še zdaj se spominjam županarogata v tužni nam sosednji deželi, ki je hodil od hiše do hiše ter nasvetoval materam in pesternam, naj z ualimi govore le italijanski, dasi so same ta jezik le lomile. V tej zadevi treba, da si Slovenci kako pomagamo.

iz goriškega okraja, 1. aprila. — Zadnjič sem Vam poročal, kako slabe nasledke v gmotnem oziru ima za mnoge družine in kraje potovanje naših žen in deklet v Aleksandrijo. Dovolite, da spregovorim par besedij o moralnem ali nravnem propadu našega ljudstva, ki v veliki meri izvira iz omenjenega potovanja.

Neki lanski dopisnik iz renške okolice se je hudoval, ker je „Soča“ svarila pred aleksandrovanjem, in je hotel nekako trdit, da v ondašnjem okraju ni poznati slabih nravnih nasledkov, ki bi izvirali iz službovanja v Aleksandriji. Rad upam, da pot v Aleksandrijo ne pomeni za vsako ženo in deklico pot v pregreho, ali smelo trdim, da v Aleksandriji se več nedolžnosti zgubi nego pridobi in da kar dobivamo iz Aleksandrije ni več to, kar smo poslali tje. Ko je bilo prišlo predlansko poletje, ko so Angleži streljali na Aleksandrijo, mnogo naših služabnic in dojenk domov, niso dajale po nekaterih krajih nič kaj lepega izgle-

ker kar je v resnici lepo, ostane vedno lepo in dopade zaradi notranje vrednosti, ne pa zaradi novosti. — Schubertova skladba „Advokata“ je mnogim našim čitateljem znana; o nji velja, kar smo rekli o prejšnji točki, ali kdor je ni slišal, ne moremo mu je postaviti pred oči. Gospodu pevovodji presrečna zahvala za mnogostanski trud, ki si ga je naložil v prosep čitalnice in posebej še v lepo izvršitev zadnje velike besede. — Na to je pel mešani zbor Vilharjevo lepo kompozicijo „Domovini“, katero je občinstvo pazljivo in rado poslušalo ter obilno pohvalilo. — „Krojača Fipsa“ ali „Nevarnega soseda“ so igrale iste osebe, ki so imele vloge pri „Šolskem nadzorniku“. Krojač in njegova varovanka imela sta najzavitejše vloge, pa sta jih znala tako dobro razdreti, da je bilo občinstvo z njima in z ostalimi igralci popolno zadovoljno. — „Brže junaci“, Stoosova skladba za možki zbor se spremljevanjem na glasoviru, skienila je častno in vredno obsirni program.

Skoro škoda, da je bilo toliko dobrega en večer; marsikomu bi bilo ustreženo, ako bi se bil program razdelil na dva večera. Vemo, da iz začetka omenjene ovire so to zaprečile; a nadejamo se, da po praznikih razveseli čitalnica svoje ude še s kako besedo. H koncu najsrčnejša zahvala g. pevovodji, gg. nam pevku-ujam in gg. pevcev ter igralcem in igralkam za požrtvovalni trud; odboru pa srčno voščilo, da bi se mu posrečilo tudi dalje, prirejati takih besed.

da, pač pa so se mnogi poštenu domačir nad njimi, njih rodom in njih življenjem pohujševali. Nočem razpravljati na dolgo in široko napredka v slabem, ki se vidi ali sliši vsak dan očitnejše pri naših domačinkah, ki si pod pekočim egiptovskim solncem služijo pogubljive rumenjake in množijo število obžalovana vrčnih ljudij.

Naj opišem na kratkem, kaj delajo otroci doma, med tem ko mati v Egiptu služi debele denarje. Uboge zapuščene sirote; smiliti se morate kamenu, a kaj ne človeku? Razcapani, bosí, umazani, bolehní, lačni, razdivjani, neučeni vlačijo se po vasi od hiše do hiše, proseči kosček kruha, ali pa dovoljenja, da bi se smeli ogreti, kajti hiša je zaprta, oče morda dela, drugi so pa okolo. Ali nij to žalostno? Nedolžni otrok pogreša v najnežnejšij mladosti materine skrbi, čiščenja, nauka, svarjenja, opominjevanja! Ali bi ne bilo boljše za tacega nesrečneža, da bi se ne bil rodil ali pa da bi koj po rojstvu umrl? Kje so materini nauki? Oče, ki je po ves ljubi dan za poslom, mora zvečer iskati znancev, prijateljev, da se razvedri — otroci spavat. Kedo jih zaziblje, kedo prekriža kedo naj moli z njimi, kedo naj jih ogre? Ako otroku čeca pomanjkuje, kedo naj mu da zaželjeno stvar, — nikogar ni. Nesnažni so pa tudi takošni otroci, da je joj. Saj nij čudo, oče ne zna prati, druga perica ne pere brez denara, zadostuje tedaj, da se opere in preobleče vsak mesec po enkrat — dobro da je vsaj tako. — Takošni otroci živé navadno le o kruhu, kuha se malokrat v tednu. Večkrat se dogodi, da pride oče pijan domú, tedaj preklinjevanja nij ne konca ne kraja. Otroci se učé mesto moliti grde besede in kletvine.

Ali niso to žalostni posledki, ker zapuščajo dom domače ženske? Posebno greše matere. Povdarjam, da se nahajajo tudi v tem obziru častne izjeme — pa tudi Bog obvaruj, ako bi se povsod tako godilo. Vendar nahajamo pa tudi še hujše slučaje.

Občinam prinese to gotovo žalostnih posledic. Bolnišnični stroški tako narastejo, da jih občine ne bodo mogle poravnovati. To je prav naravno. Lahko živeti človek ne misli mnogo na bodočnost, zadovoljen je, da živi dobro od dne do dne. V starosti se stisne v kakšno bolnišnico; ker nima svojega premoženja, plačati mora družina; ako pa tudi ta nima nič, naj trpi občina. — Nanje potnih listov in pot v Aleksandrijo je prepredena. Tudi v tem bi trebalo strogosti in paragrafov. Duhovska in deželska gosposka naj bi skupno delali, da se odvrne velika nevarnost, katera preti nekaterim našim občinam iz Aleksandrije v gmotnem in nravnem oziru. Dokler je čas, naj se zbudijo in naj imajo odprte oči naši čuvarji, drugače bodo občine trpele in plačevale, da bo gorje.

iz renškega okraja, 31. marca. — Pazljivo sem bral dopis iz goriškega okraja v 13. listu „Soča“, ki popisuje slabe gmotne nasledke, ki prihajajo iz vedno množtevilnejšega izseljevanja naših žen in deklet v Aleksandrijo. Tako daleč je prišla ta stvar, da marsikateri mladenič in marsikatera mladenka se vzamejo s tem pogojem v zakon, da pojde žena (zdaj še deklinja) o svojem času v Aleksandrijo. Lahko si mislite, kako je družinsko življenje takih poročencev, ki na to čakata, da ne ostaneta vkup.

Jako slab upliv ima ta razvada in sploh službovanje v Aleksandriji na marsikatero deklinjo, ki bi se sicer poštena ohranila, ki pa se priliznim besedam mnogo ne ustavlja, ker si misli: pot v Aleksandrijo mi je vedno odprta; če me bodo domači preganjali, pa tje pojdem. Gmotna in nravna škoda, ki nam prihaja iz Aleksandrije, je velika in bo vedno večja. Slavno okražno glavarstvo, ki pazi, da se ljudem ne prodaja okuženo meso v hrano, naj bi blagovolilo skrbeti, da bi naše žene ne hodile po kužljiv zrak v Egipt. Pa tudi slavna županstva bi morala nekoliko bolj paziti, ko izousšajo ljudi iz svoje županije, drugače nam bolnišnični stroški tako narastejo, da nam ne bo mogoče plačevati jih in da zabredemo v dolgove, česar nam gotovo ni treba.

iz Rifemberga, 10. marcija. (Izv. dop.) Sprejmi, draga „Soča“, v tvoje predale par vrstic ter naznani jih svetu.

V ponedeljek sem šel iz Gorice na Lokve po opravilo. Ker pa nisem nič opravil, vrnem se čez Trnovo proti domu v Rifemberg.

Po poti videl sem mnogo voznikov, kateri so vozili raznovrsten les. Nekega voznika, ki mi je bil znan, poprašam, kam li pelje te čoke? Rekel mi je: „V Čikavec (Vitovlje) na žago“. Kod pa vozite, ga prašam radovedno dalje? „O, dragi Tone“, odgovori mi s tožnim glasom, „kaj čes, da ti povem, kod vozimo, saj mi ne moreš nič pomagati. Glej, ni le to težavno, skozi Trnovo, po starti poti na Loke, na Lijak in potem k Sv. Luciji in od tū v Čikavec? Pa kaj pomaga, saj veš, Boga moramo zahvaliti, da je saj ta zaslužek, saj ni po nobeni strani nič.“ Pogovarjala sva se še o mnogih rečeh in nazadnje se poslovim od njega. Dalje potovaje mislil sem, ali cestni odbor in gozdna oblastnija neskrbita nič za te revne ljudi? ne bi li bilo prav, speljati cesto, ka tera bi vezala

Trnovo, Trpinovšče, Vitovlje in državno cesto? Ime bi potem vse te občine svojo potrebno cesto iz gozda, katera bi bila najkrajša in tudi po zavetji. Bog jim pomagaj!
Breničar.

Iz Štanjela, 1. apr. — Težavnega stanja, prave bede, ne čuti le ubogi kmetovalec, mali posestnik; skoro enake težave čutijo tudi večji posestniki, ki malo pridelajo in so zraven še moralčno prisiljeni posejati velikokrat denar brez upanja, da se jim kdaj povrne. Km-čkemu stanu pomoči spoznala je vlada že davno kot potrebno; sedanji minister kmetijstva se res hvalevredno trudi kmetijstvo povzdigniti, odločil je za kmetijstvu odmenjene podpore 121.000 gl. več nego je bilo prej. Pa od vsega tega imajo prebivalci na Krasu le malo ali pa nič koristi. Res je, da smo mesto učitelja, ki našega jezika ni umel, dobili veččaka Slovenca. Pa tudi od tega si ne smemo obetati, Bog vé, kacega dobička. Naš kmet je silno konservativen. Pred vsako novo rečjo ima nekak strah in nobenega pravega zaupanja do nje, dokler se mu v djanji ne pokaže, da so nauki, ktere je slišal, koristni, dokler ne vidi uspeha, kateri se mu je obetal. Z eno besedo, ne zadostuje kmetu le govoriti, treba mu je tudi pokazati. Iz tega uzroka sprevideli so že davno razumni posestniki potrebo vinogradskega društva. Iz različnih uzrokov se je ta stvar zavlekla.

Pretekli ponedeljek bil je tu novoimenovani kmetijski učitelj, govorilo se je zopet o tej zadevi in sklenilo, da meseca maja se skličejo posestniki več občin k posvetovanju, kako bi bilo mogoče ustanoviti vinogradsko društvo. Nikakor ni moj namen govoriti o koristi takega društva, dokazovati, kak dobiček bi imel vsak posestnik, če bi sadil žlahtne trte, če bi jih pametno obdeloval in trgal grozdje o pravem času. Nočem razpravljati, da bi imel ves okraj dobiček, če bi imel večjo zalogo in bi vino lahko izvaževal, da bi okraj dobiček za se ohranil, ne pa ga prekupcem prepuščal; ves okraj imel bi večjo veljavo in boljše ime, ker bi ne bilo mogoče vina ponarejati in pačiti. Ne bi šlo toliko vina v nič zaradi slabe posejane. Posebno manjši posestniki bi ne bili prisiljeni prav takrat vino prodati, ko jih kupec praša, k čemur so sedaj prisiljeni bodisi zaradi pomanjkanja denarja, ali slabe kleti, v katerej se vino ne more ohraniti. Moj namen je le opozoriti vse tiste, ki imajo glavo in srce na pravem mestu, da je njih dolžnost ljudi k temu spodbujati, nikakor pa ne reči: iz tega ne bo nič. Res vsak začetek je težak, toda glej „hrast kosat, hrastič očetu je bil; zakon nature je ta, da z malega zraste veliko“. Upanje imamo, da tako početje bi tudi visoka vlada gmotno podpirala, ker sreča narodov je državi v korist.

Iz neke kotarske vasi, 9. marca. — (Dajte nam pošto, za katero smo že davno prosili.) Kar je povedal dopisnik v 7. številki „Soče“, je žalostna istina. Pisma dobimo ali prepozno ali nikoli, ker pridejo ljudem v roke, ki jih ne oddajo dotičnikom. Še celo denarja, kateri k nam od zunaj pride, ne moremo vsakrat o pravem času upotrebiti. Da le plačaj kmet, in potem molči. Žalibog, da je tako, pa zakaj?

No, odkritosrčno ti povem zakaj. Zdi se mi, da ti, dopisnik, preveč cikaš v gorejni Kot. Čuj! jaz nisem v vrsti tistih domačinov, kateri hočejo kar hitro tožbo t. j. prepričati; pri taki hrani se ne nastim. Jaz sem miren človek, še tiču ne zmotim vode v kozarci. Toliko soli pa nemam v glavi, kakor ti. Pa le po domače ti povem: Ne v Brginji, ne v Sedlu, ne v Borjani, ne v Kredu ne more biti poštna postaja. Marsikedo mi bo oporekal ter poreče: Viš ga, Kotarja, le dva nista ene misli. Prijatelj, poslušaj, da ti odgovorim.

Ali pojdejo Staroselci v Brginj po pisma, ali Krejci, ali Borjanci? Ali pojdejo nasprotno Ložani, Brginci, Sedlani, Stanoviščani in Belani v Kred ali v Staroselo po pisma? Po kotarsko ti odgovorim: Ti in oni rajši napravijo „roz“ (punt), da nočejo tega, kakor da se udajo.

Vi, gospod urednik, porečete: Recite no enkrat vaše mnenje? Ja, mi možje zbrani menimo tako, da bi morala biti v vsaki glavni vasi tržnica (Briefkasten) za pisma, in da naj se v taki vasi prodajejo pismenske marke in vladni sel (obhodnik) naj nabira ta pisma. Za to in za recepise vé že vlada, kako je v svetu. Mi ne znamo povedati natanko, pa vemo, kako je po vaseh v svetu, kjer smo gradili železno cesto.

In še eno: Gospod urednik, vaša opazka na konci dopisa v 7. številki „Soče“ je lahka, pa vi niste tega uzrok. Po navodu nekega župana so napravili vsi kotarski župani že leta 1876. (če se ne motim) prošnjo za pošto in potem so jo ponavljali; ali do zdaj še vse spi. Zdaj gremo v svet, pošto potrebujemo, dajte nam jo!

Tudi Kotar.

Iz Trsta, 30. aprila. Kakor ste že v svojem zadnjem listu poročali, umrl je 26. t. m. naš pesnik Ivan Vesel, ki je pod imenom Koseski ob času našega prepoveda z mogočno besedo budil in navduše-

val svoj zaspani narod. S tem si je pridobil zasluge, katerih mu tudi najostrejši presojevalec ne krati, in Slovenci v Trstu so spet o tej priliki pokazali, kako vedó ceniti in častiti rodoljubnega pesnika. Pretekli petek popoldne so bile ulice Ghenga, v katerih je pokojnik stanoval natlačene izbranega občinstva, ki je privrelo od blizu in od daleč, da skaže pokojniku zadnjo čast. Zastopana so bila vsa slovenska društva tržaška in tudi nekatera iz bližnje okolice. Italijane so bodli v oči sosebno lepi trobojai trakovi na prekrasnih vencih. Veselilo naš je vse, da je bila Gorica tako častno zastopana, krasne vence so poglali: pol. društvo „Sloga“, uredništvo „Soče“ in pa „Citalnica“, veselilo nas je temveč, ker so se ljubljanska društva nekako mláčno držala. Jediná „slovenska matica“ je poslala prelepi venec, celó stare „Novice“ riso se zmisliše svojega odličnega, nekđaj v zvezde kovanega sodelavca. Ugajalo nam je tudi, da so slovenski gimnazijalci v polnej meri storili svojo dolžnost. Ulice, po katerih se je spreved pomikal, bile so natlačene gledalcev in velika cerkev sv. Antona se je napolnila do zadnjega prostorčka. Po končanem cerkvenem obredu, zapeli so mnogobrojni pevci v srce segajočo: Blagor mu. Veličastno so se razlegali domači glasovi po posvečenih prostorih, katere je občinstvo zapuščalo vidno gáneno.

Krsto ki je bila vsa pokrita z venci, spremljala je nepregledna vrsta kočij do pokopališča, kjer je gospod Cegnar govoril kratek primeren govor, ki je slovenskim poslušalcem šel do srca. Sin pokojnikov zahvalil se je v imenu rodovine govorniku. Ko so pevci še odpeli „Molitev“, razšlo se je občinstvo s zavestjo, da je dostojno čast skazalo starini slovenskih pesnikov. N. v. m. p.

Politični pregled.

Presvitli cesar mudil se je zadnje dni v Budapešti, kjer si je ogledal razstavo zlatarjev; odšel je na to v Gúdölo, kjer ostane najbrže nekaj časa.

Na Dunaji poslujeti obe zbornici, gosposka in poslanska. V gosposki zbornici sprejel se je vladin predlog za vzdrževanje Franc-Jozefove, Rudolfove in predarlske železnice, isto tako je bil sprejet zakon o pobiranju davkov za mesec april 1884. ter so se rešile še druge manj važne zadeve. V zadnjem času začela je razprava o proračunu za leto 1884.

Odsek za kolke in časnike sprejel je kljub nasprotovanju vladnih zastopnikov Franderlikov nasvet, naj se kolek na časnike s 1. januarjem 1885. odpravi. Vladin zastopnik je izjavil, da vlada ne more odreči se dohodkom, izvirajočim iz kolkov na časnike.

V zbornici rešil se je zakon o državnem računskem dvoru in obravnuje se sedaj zakon o obdačenji žganja. Pri prvem zakonu dobil je minister Dunajevski malo zausnico, ker je večina državnega zbora zavrgla njegov predlog, da vlada ima pravico odstraniti predsednika računskega dvora, dočim je večina določila, da ne more in ne sme vlada vpokojiti ali odstraniti predsednika, kakor ne sodnikov. Od tod izvira menda vest, katero je prvi objavil „Pester Lloyd“, da ima grof Coronini nalogo, sestaviti novo ministerstvo. Sicer pa tuhta levica vedno, da bi sedanje ministerstvo vrgla. Tako sklicuje sedaj na tihem vse svoje privržence, da bi zavrgla zakon o obdačenji žganja, češ da je mnogo poslancev z desnice že odšlo na velikonočne počitnice. To je menda tudi uzrok, da je bil naš poslanec dr. Tonkli véčeraj telegrafično na Dunaj poklican.

V Budapešti napadla sta dva sodelalca nekega časnika poslanca Hermanna, ko je zbornico zapustil. Hotela sta ga s palico preteptati, a Hermann se je branil. Nazadnje je jeden napadalec hotel na poslanca streljati, vendar se je zadnji umaknil. Uzrok temu je različnost političnega in verskega prepričanja; ujeta sodelovalca sta antisemita ali nasprotnika židov.

V Belemgradu zaslega je policija mnogo puntarskih razglasov, ki prihajajo od zunaj v Srbijo. Na Srbskem vlada sicer navidezno mir, a med ljudstvom vré in prej ali slej dobi vlada plačilo za Krističevo postopanje.

Ako še dodamo, da namerava Bismark izstopiti iz pruskega ministerstva ter obdržati le ministerstvo zunanjih zadev, smo važnejše zadeve zunanje politike v zadnjem tednu našli.

Domače in razne vesti.

P. n. gg. naročnike, katerim je naročnina potekla, prosimo, naj jo blagovoljno kmalu obnovijo. Stare prijatelje, katerih plačevanje se ne ujema z našim tiranjem, prosimo, naj se spomnijo na čas pokore in spreobrnjenja ter naj poravnajo stare dolgove. Novi naročniki se vedno sprejemajo in se jim naročnina primerno določuje.

Imenovanje. Višji gozdnar pri vodstvu v Gorici je imenovan g. Lea Tic. — Franc Manzano je imenovan gozdnarski nadzorniški adjunkt za Primorsko. — Č. g. Jak. Gomilšak, slovenski pisatelj in nemški govornik pri sv. Antonu novem v Trstu, je imenovan začasni učitelj veronauka na c. k. realki v Trstu.

Veteransko društvo goriško je imelo 23. marca svoj letni občni zbor, ki je bil dobro obiskan. Natančnejše poročilo prinesemo drugikrat.

Vzvišeni gospod Franc grof Coronini, deželni glavar goriški in državni poslanec, daje zopet nekaterim listom mnogo opraviti, ker bi ga hoteli imeti ministra. Morebiti se tudi to zgodi; toliko je pa gotovo, da zdaj je imenovan predsednik one komisije, ki bo imela skrbeti vsled postave, lansko leto v deželnem zboru sprejete, za pogozdovanje Krasa na Goriškem. Menimo, da za to mesto bi vlada ne bila mogla dobiti boljšega moža.

Baron Winkler, c. k. deželni predsednik kranjski, šel je bil ta teden s svojo soprogo v Tolmin, kjer ima zadnja lepo posestvo. Naprej in nazaj gredé pomudil se je visoki gospod v Gorici, da se je odpočil ter sprejel in povrnil pozdravljenja svojih goriških prijateljev. Da bi bilo to potovanje v zvezi s premembami gledé deželne uprave na Primorskem, kakor je kdo menil, nam ni znano; bolj verjetno bi se zdelo, da ima potovanje v prvi vrsti zaseben značaj in da je veljalo Tolminu z. d. baroničinega posestva. Visoka gosta in domorodca imela sta na vsem potovanju prav lepo vreme in sta že zapustila naše mesto.

Razpisano je mesto voditelja na dopolnilni obrtnijski šoli v Gorici. Mesto se oddá začasno. Voditelj bo predaval okolo 15 ur na teden posebno v obrtnijskem risanju in bo oskrboval uradue spise. Letni dohodki znašajo 1200 gl. Prosilci morajo dokazati, da so avstrijski državljani, svoje študije in sposobnost za podučevanje v taki šoli, torej tehnično omiko, kakoršno imajo inženirji ali arhitekti. Učni jezik bo italijanski. Prednost imajo oni prosilci, ki znajo slovensko in nemško. Prošnje se morajo podati kuratoriju omenjene šole t. j. začasno goriškemu županstvu.

To je naznanil kuratorij tudi v goriških listih — italijanskih, na slovenski list se ni spomnil, kakor bi ne bila ona šola tudi za Slovence ali kakor bi ne bilo treba naznaniti tudi Slovcem izprazneno mesto.

Avstrijsko-italijanska komisija za vravanje ribarenja v jadranskem morji se suide 15. t. m. v Gorici. Mesto jej prepusti novo mestno dvorano v porabo in pripravi njej na čast neke svečanosti. „Corriere“ izraža svoje upanje, da komisija bo humanno (človekoljubno) mislila na Čjozote (Italjane), o Križanih (pri Trstu, torej Avstrijcih) pa molči, kakor bi ne imeli prenašati nik. ke trdobe.

Konjske dirke priredijo nekateri Goričani velikonočni ponedeljek na Rojicah. Prej so mislili, da bi imeli to zabavo ob cesti, ki drži iz mesta do železnične postaje. Št. Andrežka občina se je pa udala ponovljenim prošnjam in tako bo ta ljudska veselica na dokaj lepšem prostoru. Zmagovalci s konji dobijo darila. Kdor se hoče udeležiti dirke z vozom ali s konjem, naj se oglasi pri odboru in položiti varščino 10 gl., ki mu zapade, ako se potem dirke ne udeleži.

Duhovske plače misli državni zbor v resnici urediti, ali ministerstvo se še vedno protivi, češ da nima denara. Po novem načrtu bi znašala plača na Primorskem: v Trstu samostalnim duhovnikom 1200 gl., pomočnim duhovcom 400 gl., — v okolici 2 milji od Trsta, v mestih in trgih zveč, ko 3000 prebivalci, potem v večjih zdravilnih krajih samostalnim duhovnom 700, pomočnim duhovnom 350 gl., v drugih krajih samostalnim 600, pomočnim 300 gl. — Novi načrt se ozira posebno na pokojnine onih duhovnikov, ki so nesposobni za službo. Pomočnim duhovnom je odmerjena ta le pokojnina: 125 gl. do 10., 250 gl. do 20., 275 gl. do 30., 300 gl. do 40. službenega leta. Samostalni duhovniki bi pa prejemale: ako so služili manj ko 10 let, 300 gl. — ako so služili manj ko 20 let, 345 do 400 gl. — ako so služili manj ko 30 let, 390 do 500 gl. — ako so služili manj ko 40 let, 415 do 550 gl. — ako manj ko 40 let, od 440 do 600 gl. — Razlika v posameznih razredih (n. p. v zadnjem med 440 in 600) bi se ne de'ala z ozirom na leta, ampak z ozirom na to, ali je imel dotičnik prej manjšo ali večjo plačo. Visoka plača bi imela visoko pokojnino, nizka pa nižjo.

Neki dopisnik iz Primorja v 74. št. „Slovenca“ je čutil v sebi potrebo, pomagati slavni tržaški vladi pri nameščenju bodočega poreškega škofa. Da bi mu bili istrski Hrvati, katere stvar zadeva, za to hvaležni, dvomimo. Vsekako pa bi dopisnik moral navesti v svoj namen boljih dokazov in razlogov od onih, katere je v resnici navedel.

Zboljšanje političnih razmer v Trstu.
„Politiki“ se z Dunaja piše, da se v merodajnih krogih peča o ozbiljno s tem, kako bi se zboljšale politične razmere v Trstu. Prišli so v teh krogih vendar le do spoznanja, da se mora konec storiti neomejene oblasti tržaškega magistrata in uvesti take administrativne naredbe, ki jez postavijo rastočej političnej spridenosti. — Prihodnjé bomo o tem več govorili.
„E.t.“

A. Komel pl. Sočobranski, c. k. stotnik v Kromerizu na Moravskem, goriški rojak iz Solkana, po svojih knjigah vojaškega zadržaja slavno znani slovenski pisatelj, izdal je novo knjigo z naslovom: „Kratek pouk o zemljišči ces. kr. slovenskim vojakom v uporabo po vprašanjih in odgovorih“ v slovenskem in nemškem jeziku. Knjiž ca obsega te dele: Uvod. Naris zemljišča. Narisovanje naravnih tal. Merila. Posebno iztikanje ali opuščanje posameznih predmetov na zemljevidih. O čitanju zemljevida. Obzor, glavne strani neba. Pomočki za razvedovanje. Krokiranje. O zemljišči. Popis gorá. Popis vodá. Popis krajev. Slediti 2 podobi. Lična knjižica. natisnena v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovci, šteje dvakrat 23 strani in stane 20 kr. Slovenskim vojakom in onim, katere stvar zanima, bodi knjiga topla priporočena.

Prijateljem domače glasbe naznanjam, da I. zvezka „Avgusta Lebana Skladeb“ nemam nobenega iztisa več, pač pa še mnogo iztisov II. zvezka, katere prodajem po 40 kr.; dijakom rad naročino nižam, ako se naroče v večem številu. Naj bi prijatelji domače glasbe pridno sezali po preostalih mi iztisih II. zvezka, ker uže pripravljam in skoro izdam III. zvezek, v kateri uvrstim tudi najboljirnišo posvetno skladbo pokojnikovo: „Domovino“. Po III. zvezku pričnem s c e r k v e n i m i skladbami, akoprav vse niso v „cecilijanskem“ duhu nego delajo nekako sredino mej moderno in strogo cerkveno glasbo, katera pot se mi vidi najprimernejša.

Janko Leban, učitelj v Lokvi (pri Divači).

„Slovenski vinorejec“, ki smo ga bili zadnjič oznanili, ne bo izhajal. Oglasilo se je premalo naročnikov, zato se izdajanje odloži do ugodnejših časov.

Listnica uredništva. G. dopisniku iz Dorberga: danes ni bilo mogoče, ker smo dobili prepozno.

Št. 163.

Razpis službe.

Pri tukajšnji c. k. kupčijski in obrtnijski zbornici se more nastopiti s 1. julijem t. l. tajnikova služba, s katero je združena letna plača 1500 gl., ki se plačuje v mesečnih zneskih naprej, in pravica do pokojnine v smislu dotičnega vodila, potrjenega od visokega c. k. ministerstva.

Tajnik se bo stalno imenoval po preteku enega leta za poskušnjo, katera mora zbornico popolnoma zadovoljiti.

Prosilci morajo biti avstrijski državljani, morajo znati popolnoma italijanski in nemški in po mogočnosti slovenski jezik.

Prošnje se pričevali, ki dokazujejo sposobnost proslincev za razpisano mesto in njih znanstveno izvedenost v tej stroki (§ 14. postave 29. junija 1868, državnega zakonika zvezek XXXIV. št. 85), naj se pošljejo predsejništvu tukajšnje kupčijske in obrtnijske zbornice do konec aprila t. l.

Kupčijska in obrtnijska zbornica
v Gorici, 1. marca 1884.

Predsednik
VILJEM pl. RITTER.

Pri knjigarji Seitz-i v Gorici je na prodaj po znižani ceni — za 1 gl. 30 kr.

VELIKI TEDEN

in
Velika Noč,

spisal profesor Andrej Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti na povzete. Kdor pa denar uže z naročilom vred pošlje, naj pridene še 10 kr. za vozni list.

ANTON POTATZKY

V GORICI

obilna in mnogovrstna zaloga
norimberskih, galanterijskih, malih reči in igrač
na debelo in na drobno.

Največi izbor blaga za raznoščeke (havzararje), kramarje, črevljarje in krojače, potem molkov, svetih podob itd. dišav, mil itd.

Posebnost:

VRTNA SEMENA

najodličnejših plemen.

PRODAJALNICA: Gorica, via Rastello št. 7 nasproti c. k. loterijni kolekturi.

Dr. Alojzij Delpiero

zdravnik-ranocelnik-porodničar

stanuje v ulici sv. Antona

h. št. 1. prvo nadstropje

v Gorici.

Franc „čisti hitro in gotovo.“
Professor KARL pl. BRAUN na Dunaji

Jožefov ne uzrokuje nikakih težav
Professor pl. BAMBERGER na Dunaji.

Grenki „dela bolj uspešno, ko
druge grenke vode.“

Studeneč Professor LEIDESDORF na Dunaji

Zahteva naj se vedno in razločno: FRANC-JOŽEFOV GRENKI STUDENEČ. Zaloge povsod. V Gorici: lekarja gg. Cristofoletti in Pontoni ter A. Seppenhofen. Razpošilja se iz Budapešta.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratnejše žilodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrik in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadežnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper buje sreca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne pregledajo samo omejenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu.

Ena steklenica stane 30 novcev.

Jožef Pallich,

prodajalec c. k. šolskih in vsakovrstnih drugih knjig ter pisnih potrebščin v Gorici, na Travnku h. št. 6, priporoča svojo bogato zalogo za pisanje, risanje in solo potrebnih priprav ter sprejema naročila na knjige, ilustrirane liste in časopise vsake stroke in v vsakem jeziku z zagotovilom natančne potrežbe in nizke cene. Veliko zalogo cerkvenih tiskovin in molitvenih bukev iz Ljubljane priporoča posebno častiti duhovščini.

Sejun v Tominu

za živino, poljske pridelke, gospodarsko in kmetijsko orodje štacunsko blago itd. bode na Sv. Jurja dan 23. aprilja in na Sv. Matevža dan 21. septembra vsako leto.

Županstvo v Tominu,

31. marca 1884.

Kar ne pristuje, radi zamenimo.

SAMO

pri Ignaciji Steinerji v Gorici,
nasproti nadškofjski palači,

moreš si priskrbeti po ceni trdno in lepo obleko narejeno ali po meri.

Za pomladanski čas dobiva se tam:

1000 celih oblek z volne po gl.	8 do 30
750 povrlnih sukenj z volne „ gl.	8 „ 22
2000 volnenih hlač „ gl.	2.75 „ 8
1500 volnenih jop „ gl.	5 „ 15
800 oblek z volne za dečke in otroke „ gl.	2.50 „ 8

Ogromna zaloga tkanin za obleko po meri. Blago na ogled dobi na deželo, kdor se oglasi, brezplačno in poštne prosto.

Ima svojo krojačnico.

Kar ne pristuje, radi zamenimo.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliču

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, terganje po udih, bolečine v križi ter živih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mne po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Schuhwarte. Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani. Moja mati se na protinskej bolezni na nogi silno trpeli in razna čumača zdravila brezuspešno rabili. Ko je bila bolezen čedalje hušja prihajala in uže več daj niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit uspeh, da se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji p. Celji.

Plauinski zeliščni sirup krajnski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne smeje bi se v njeinem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sigajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatalah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škataljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le j-den zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jel. pl. TRNKOCZY-ja na Metnem tergu v Ljubljani.

Gotov pomoček.

Vsadko dobi plačilo hitro nazaj, ako bi ostal moj gotovi

ROBORANTIUM (pomoček, da brada raste)

brez uspeha. Ima tudi gotov uspeh proti pleši, izpadanju las, lusknasti glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drgnenju. Delujehitro. Izvirne steklenice razpošilja po 1 gl. 50 kr., steklenice za poskušajo po 1 gl. 1. Grollich v Brnu. Zaloga: v Gorici: Cristofoletti, lekar; v Trstu: Pavel Rocca, lekar v mestni palači; v Ljubljani: Ed. Malve; v Zadru: N. Androvich.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom tudi proti slabosti spomina in bolesi v glavi, kar se lahko dokaže se pričevali in zahvalami.

NB. V imenovanih zalogah dobi se tudi ustna karpaska voda Grollichova, gotova pomoč zoper vsakršno bolezen zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in lesna, sestavljena iz zdravilnih korenin moravskih karpas; p r a v e steklenice po 60 kr.